

Yaya Yolları ve Kaldırımlara Standart Getirildi

7 Kasım 2023 tarih ve 32362 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Yaya Yolları ve Kaldırımların Tasarım Kuralları Hakkında Yönetmelik ile yayaların; yaya yollarında, kaldırımlarda ve yeşil alanlardaki yürüme yollarında hareketlerini erişilebilirlik gereklerine uygun olarak kesintisiz sürdürebilmeleri ve bağımsız, rahat, güvenli ulaşımalarının sağlanması için gerekli düzenlemelerin planlanması, projelendirilmesi ve yapımına ilişkin usul ve esasları belirlendi. - 06.11.2023

1.7.2024 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmeli, uygulama imar planı bulunan yerlerde; yeni yapılacak ve yeni yönetmelik ile verilen ölçülerin sağlanabilmesi halinde yenilenecek yaya yolları ve kaldırımları kapsayacaktır. Buna göre, 1 Temmuz 2024 tarihinden itibaren yapılacak yeni yerlerde yeni ölçüler (standartlar) uygulanacaktır. Mevcut olup, yenilenecek olan yerlerde ise yeni standartların sağlanabilmesi halinde yenilenecek yol ve kaldırımlarda da yeni ölçüler uygulanacaktır.

Yönetmelik; 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun uygulandığı illerde yapım, bakım ve onarımı büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda olan yerlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyesinin sorumluluğunda olan yerlerde büyükşehir ilçe belediyeleri diğer illerde belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ilgili belediyeleri, dışında ise il özel idareleri tarafından uygulanacaktır.

Yönetmelikte Yaya Hareket Alanları için şu genel esaslar belirlendi:

(1) İlgili idaresince yaya hareket alanlarının yapım, bakım ve onarımları ile ilgili hususlarda; imar planı, bu Yönetmelik, ilgili standartlar ile fen ve sanat kurallarına uyulması mecburidir.

(2) Yaya hareket alanlarında ani daralmalardan kaçınılır.

(3) Yüzey kaplamaları, iklim koşulları ve kullanım yoğunluğuna göre uygun malzemedenden seçilir. Yüzey kaplama malzemeleri; TS 13882 “Yaya Yürüme Yüzeylerinin Sınıflandırma Kuralları-Temel Gereklilikler ve Değerlendirme Yöntemleri” standardına uygun, kaymaz nitelikte, düz, sabit, dış etkilere dayanıklı ve hareketi zorlaştırmayacak, mümkün mertebe ışığı yansıtmayacak vasıfta olur.

(4) Zamanla kaldırım ve yaya yolu zemininin çökme yaparak yüzey farkı oluşturmaması için yüzey kaplama malzemeleri seçilirken kaplanacağı zeminin durumu da göz önünde bulundurulur.

(5) Yaya hareket alanlarında engel oluşturacak herhangi bir unsur tesis edilemez.

(6) Yaya hareket alanlarının taşıtlar tarafından işgal edilmemesi için ilgili idarece TS 12716 “Şehir İçi Yollar-Yaya Kaldırımlarındaki Koruyucu Engeller İçin Tasarım Kuralları” standardı uyarınca gerekli önlemler alınır.

(7) Kaldırımlara yerleştirilen elektrik direkleri, kentsel donatı elemanları, levha ve tabelalar yaya emniyet şeridinde yer alır.

(8) Altyapı planlaması yapılırken altyapı öğelerinin; kaldırımlar için yaya emniyet şeridinde, diğerleri için alanın kolay müdahale edilebilecek kısımlarında kalacak şekilde planlanması ve projelendirilmesi esastır. Yaya hareket alanlarında altyapıya ait kapaklar yapılmasının zaruri olduğu hallerde kapaklar yüzeye aynı kotta olur ve ani seviye değişikliği olmaz. Ayağın takılmaması, tekerleği olan araç gereçlerin tekerlek hareketinin sürdürülmesi için yüzey kaplamaları arasında en fazla 6 mm kot farkı olur.

(9) Yaya hareket alanlarında yapılması zaruri olan altyapıya ait kapakların düzenli olarak kontrolü sağlanarak, kırılan, çöken ve/veya kalkan kapaklar ve kapak yerleri ile ilgili gerekli güvenlik önlemleri alınarak uyarı işaretlemeleri yapılır, tehlike arz eden kapaklar açıkta bırakılmaz ve ilgili idaresince ivedilikle bakım yapılır.

(10) Yaya hareket alanlarında engellilerin kesintisiz hareketliliği sağlanır. HYYİ ve sesli sinyallerden oluşan yardımcı mamuller, TS ISO 23599, TS 13536 “TS ISO 23599’un Uygulamasına Yönelik Tamamlayıcı Standart” ve TS ISO 23600 “Görme Engelliler ile Görme ve İşitme Engelliler İçin Yardımcı Mamuller-Yaya Trafik Işıkları İçin Sesli ve Hissedilebilir Sinyaller” standartlarına uygun olarak tasarlanır. Ayrıca açık alanda uygulanan HYYİ’nin tabanı çevre yüzeylerin tabanı ile eşit seviyede olur ve sadece yüzey profilleri çıkıntı oluşturur.

(11) HYYİ’nin düzenli olarak kontrolü sağlanarak, zarar gören, yıpranan, kalkan ve benzeri kaplamaların ilgili idaresince gerekli bakımı yapılır.

(12) Yaya hareket alanları için proje hazırlanması ve bunun ilgili idaresince onaylanması zorunludur. Hazırlanacak projelerde; yaya yolları ve kaldırımların yakın çevresi, bitki ve kentsel donatı elemanları, yaya geçidi bağlantıları, taşıt yolları, kaldırım rampaları HYYİ’den ve sesli sinyallerden oluşan yardımcı donanım gösterilir. Hazırlanacak projelerde yeknesaklık söz konusu ise belli bir yol kesimi tip olarak projelendirilip işin tamamını haiz kullanılabilir.

(13) Hazırlanacak projelerde; plan 1/100 veya 1/200 ölçeğinde, belli bir yol kesimi tip olarak projelendirilip işin tamamını haiz kullanılacaksa bu plan 1/50 ölçeğinde, enkesitler 1/50 ölçeğinde, boykesitler 1/500 ölçeğinde ve detay paftaları projenin kapsamına göre 1/20, 1/10 veya 1/5 ölçeğinde olur. Kentsel donatı elemanlarının konumlandırılacağı yerler için ayrıca proje ve kent mobilyası detay albümü hazırlanabilir.

(14) Yaya emniyet şeridi genişliğinin 50 cm’nin üzerinde olduğu durumlarda bu şeridin asgari olarak genişliğinin yarısı kadar kısmının bitkilendirilmesi şarttır.

(15) Yaya hareket alanlarında; aydınlatma ve elektrik direkleri gibi kentsel donatı elemanlarına ait elektrik kabloları açıkta bırakılmaz.

(16) Yaya hareket alanlarına, yaya koridorunu daraltmayacak ve yayalar ile sürücülerin görüş açısını engellemeyecek şekilde bitkilendirme ile ses perdesi ve hava kirliliğine karşı bariyer oluşturulabilir.

(17) Taşıt yolları ve kaldırımlar gibi geçirimsiz yüzeylerdeki yağmur suyu akışını yakalayıp tekrar toprakla buluşturulması amacıyla kaldırımların emniyet şeridinde, yaya yolu kenarlarının uygun olan kısımlarında yağmur bahçeleri yapılabilir. Yağmur bahçelerinde uygulandığı yere özgü floraya uygun bitki kullanımı zorunludur.

(18) Kaldırım ve yaya yolları etrafındaki yeşil alanların sulanması amacıyla; 23/6/2017

tarihli ve 30105 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yağmursuyu Toplama, Depolama ve Deşarj Sistemleri Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında toplanan yağmursuyu ya da yağmursuyu şebekesinden ayrı olarak belli aralıklarla yer altında konumlandırılan toplama tanklarında biriktirilecek şekilde tesis edilecek yağmursuyu toplama sisteminde toplanan su kullanılabilir. Yağmursuyu şebekesinden ayrı toplama sistemi kurulması halinde toplama tankının hacmi; yapının bulunduğu ilin aylık m²’ye düşen ortalama yağış miktarlarından en büyüğü ile kaldırım alanı esas alınarak hesaplanır.

(19) Kaldırımlar için verilen rampalara ilişkin kurallar, yaya yolları ve yeşil alanlardaki yürüme yolları için de geçerlidir.

Yönetmelikte,

- Kaldırımlar
- Yaya yolları
- Merdivenler
- Yeşil yaya koridoru

Uygulamalarına yönelik düzenlemeler yer aldı.

Yönetmelikle Bitki ve Kentsel Donatı Elemanlarına ilişkin genel özelliklerde belirlendi. Buna göre, bitki ve kentsel donatı elemanları, yürüme alanlarına engel olmayacak şekilde yerleştirilir. Yaya koridorunun düşeydeki tüm engellerden arındırılmış net yüksekliği asgari 220 cm olur. Bitki ve kentsel donatı elemanlarının, ilgili idarece kentsel tasarım projesi ile belirlenmesi halinde bu projede belirtilen yer ve elemanlara göre uygulama yapılması zorunludur.

Bu alanlarda;

- Bitki kullanımı
- Aydınlatma
- Oturma birimleri
- Çöp atık kutuları
- Duraklar

Konusunda da düzenlemeler yer aldı.

Yönetmelikte ayrıca;

- Güvenlik

- Yaya hareket alanlarında yapılacak inşaat ve tamirat işlerinde alınacak emniyet tedbirleri

- İşaret ve işaretlemeler

ile ilgili de düzenlemeler yer aldı.

[Yönetmeliğin tamamı için tıklayınız.](#)

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA